

PM Översyn av styrdokument inom det regionala utvecklingsansvaret

Bakgrund

I februari 2021 antogs den regionala utvecklingsstrategin *Jämtlands län 2050 - En nytänkande och hållbar region att leva och utvecklas i*, RUN/515/2018. Strategin är länets gemensamma vägvisare mot en långsiktigt hållbar framtid. I februari 2021 antogs även *Mål och långsiktiga prioriteringar för den regionala tillväxtpolitiken i Jämtland Härjedalen*, RUN/516/2020, vilket är det sätt som det regionala utvecklingsuppdraget ska bidra till att uppfylla den läns gemensamma visionen. En av de tre långsiktiga prioriteringarna är *Utveckling av styrkeområdena som pekas ut i Program för smart specialisering*, RUN/430/2018. Detta program för smart specialisering antogs i december 2020. Dess utvecklingsområden är Hållbar energi, Upplevelser, Digitala lösningar samt Jord, skog och vatten.

Som en följd av att dessa nya styrdokument är beslutade uppdrog Regionstyrelsen (efter förslag från den Regionala utvecklingsnämnden) vid sitt sammanträde den 6 oktober 2021, §171, regiondirektören att göra en översyn av styrdokument kopplat till det regionala utvecklingsansvaret.

Översynen görs för att:

- identifiera vilka befintliga styrdokument som finns kopplade till det regionala utvecklingsansvaret och som därmed ska uppfylla mål och prioriteringar i ovan beskrivna tredelade strategi
- föreslå om något av dessa styrdokument bör avslutas och i så fall med motivering
- föreslå om något av dessa styrdokument bör revideras för att få utformningen av en plan
- föreslå om något styrdokument saknas och bör upprättas
- visuellt tydliggöra hur dessa styrdokument/planer kopplas ihop till mål och prioriteringar i den tredelade strategin

Styrdokument inom uppdragen kollektivtrafik, kultur och bildning berörs inte av denna översyn.

Identifierade styrdokument

Nedan tydliggörs hur identifierade styrdokument kategoriseras som strategier, planer och riktlinjer.

Strategi

En strategi visar ett vägval, den pekar ut handlingsriktningar och långsiktiga mål, men går inte in på praktiskt agerande. För det uppdrag som följer av *Lag (2010:630) om regionalt*

utvecklingsansvar bildar de tre styrdokument som nämnts ovan, tillsammans i form av tre kapitel, det regionala utvecklingsansvarets övergripande strategi, Strategi för länets utveckling:

- Jämtlands län 2050 - En nytänkande och hållbar region att leva och utvecklas i (RUN/515/2018)
- Mål och långsiktiga prioriteringar för den regionala tillväxtpolitiken i Jämtland Härjedalen (RUN/516/2020)
- Utveckling av styrkeområdena som pekas ut i Program för smart specialisering (RUN/430/2018)

Strategi för länets utveckling fastställer följande för den regionala utvecklingspolitiken:

Målbild 2050: En nytänkande och hållbar region att leva och utvecklas i

Mål: Utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av länet

Långsiktiga prioriteringar:

- Förutsättningar för utvecklingskraft i hela länet
- Hållbar utveckling genom att synliggöra och adressera målkonflikter i tillväxtarbetet
- Utveckling av styrkeområdena som pekas ut i program för smart specialisering
 - Jord, skog och vatten
 - Hållbar energi
 - Upplevelser
 - Digitala lösningar

För att konkretisera hur arbetet ska genomföras för att uppfylla dessa mål och prioriteringar i Strategi för länets utveckling tas planer fram.

Planer

En plan ska tydliggöra vilka insatser och åtgärder som Region Jämtland Härjedalen ska bidra med och genomföra för att uppfylla mål och prioriteringar i strategi för länets utveckling. Planer anger insatser, tidplan och plan för uppföljning.

Ett antal befintliga styrdokument är kopplade till det regionala utvecklingsansvaret och ska därmed uppfylla mål och prioriteringar i ovan beskrivna tredelade strategi för länets utveckling. Samtliga av dessa befintliga styrdokument har upprättats innan den nya strategi för länets utveckling beslutades och har inte den konkreta utformningen av plan så som beskrivits ovan men deras syfte är att bidra till att mål och prioriteringar inom det regionala utvecklingsansvaret uppfylls.

Följande *befintliga* styrdokument inom det regionala utvecklingsansvaret kategoriseras i dokumenthierarkin som planer:

- Länstransportplan 2018-2029, RS/2160/2017, kommer att ersättas av Regional transportplan 2022-2033, RUN/610/2020
- Jämtlands län helt uppkopplat Bredbandsstrategi för Jämtlands län – Mot år 2025, RUN/321/2017
- Plan för regional kompetensförsörjning, RUN/347/2021
- Jämtlands läns skogar för en växande bioekonomi och hållbar framtid – Regionalt skogsprogram för Jämtlands län 2020-2030, RUN/148/2021

- Regional mat- och livsmedelsstrategi i Jämtland Härjedalen, RUN/294/2017
- Fossilbränslefrött 2030 Jämtlands län (Energi- och klimatstrategi), RS/595/2019
- Intern handlingsplan förvaltningsområde regional utveckling – Energi- och klimatstrategi 2020–2030, RUN/726/2020
- Digitala Jämtland Härjedalen, Regional digital agenda 2015–2025, RUN/291/2015
- Operativt Program för Mellersta Norrland – Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020 (förlängd till 2023), RS/2013–851
- Regional handlingsplan för europeiska regionalfonden 2014–2020 (förlängd till 2023), RS/2014–405

Riktlinjer

Ytterligare konkretisering är i vissa fall nödvändig. Detta styrdokument har identifierats:

- Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd, RUN/493/2019

Översyn

Koppling till mål och prioriteringar

De dokument som upprättats innan den nya strategi för länets utveckling beslutades innehåller inte någon beskrivning som ger en tydlig koppling till strategins mål och prioriteringar. Flera av dessa styrdokument kan användas och ska tas hänsyn till i arbetet inom flera av prioriteringarna i strategi för länets utveckling. Varje plan används däremot primärt för att uppfylla en av prioriteringarna i strategi för länets utveckling vilket synliggörs i tabellen nedan.

Anledning till framtagna styrdokument

Vissa av befintliga styrdokument tas fram enligt **lag** eller för möjligheten att **fördela utvecklingsmedel** i länet. Dessa dokument ska utformas enligt de krav och anvisningar som följer av detta.

Andra befintliga dokument har tagits fram och beslutats för att belysa vikten av en **prioriterad fråga**. För dessa frågor finns oftast en nationell strategi. Den plan som tas fram bör då konkretisera den nationella strategin samt beskriva hur den uppfyller mål och prioriteringar i strategi för länets utveckling. Den bör tydliggöra de insatser som ska genomföras av Region Jämtland Härjedalens. I vissa fall tas styrdokument för en prioriterad fråga fram tillsammans med flera aktörer i samverkan och dess innehåll styr fler än Region Jämtland Härjedalen, i andra fall ligger uppdraget eller ägarskapet av dokumentet hos annan aktör. Dessa styrdokument behöver kompletteras med en plan för att tydliggöra och konkretisera de insatser som ska genomföras av Region Jämtland Härjedalen. Dessa planer med tillhörande bilagor hanteras i dokumenthierarkin som en plan.

Behov av nya styrdokument

Revidering eller upprättande av nya styrdokument görs utifrån det som anges i lag eller utifrån nationella erbjudanden och uppdrag. För prioriterade frågor upprättas

styrdokument utifrån behov och bör avslutas om de anses vara uppfyllda, inte längre uppfyller sitt syfte eller om andra frågor bedöms mer prioriterade.

Inom respektive styrkeområde i Program för smart specialisering ska handlingsplaner tas fram tillsammans med länets aktörer. I Program för smart specialisering i Jämtland Härjedalen på sidan 16 står det:

”Program för smart specialisering i Jämtland Härjedalen 2021–2027 kompletteras av handlingsplaner för respektive styrkeområde. Tillsammans med aktörerna som väljer att samlas kring styrkeområdena utformar Region Jämtland Härjedalen handlingsplanerna utifrån sexstegsprocessen. Planerna uppdateras löpande, minst två gånger per år i samband med de mobiliserande möten vi håller för att driva processen framåt. Vid dessa tillfällen inventeras även behov av analysunderlag och utveckling av EU-kommissionens uppfyllnadskriterier för god styrning av den regionala S3. Insatser intressanta för styrkeområdenas arbete identifieras och projektportföljer följs upp och kompletteras. Handlingsplaner och mötesdokumentation delges den regionala utvecklingsnämnden.”

Strategier

Strategi	Varaktighet	Lagkrav Krav för finansiering Prioriterad fråga	Kommentar	Förslag ändring
Jämtlands län 2050 – En nytänkande och hållbar region att leva och utvecklas i (RUS) RUN/515/2018	2021-2050	Lagkrav	Att ta fram en strategi för länets utveckling är ett krav enligt <i>Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar</i> Denna strategi (RUS) har utformats som en målbild för att samla länets aktörer och som många kan bidra till att uppfylla genom sina respektive mål och prioriteringar	NEJ
Mål och långsiktiga prioriteringar för den regionala tillväxtpolitiken i Jämtland Härjedalen RUN/516/2020	-	Lagkrav	Strategi för länets utveckling ska enligt <i>Förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete</i> innehålla mål och långsiktiga prioriteringar för det regionala tillväxtarbetet. Mål och långsiktiga prioriteringar för hur det regionala tillväxtarbetet ska bidra till att uppfylla målbilden i RUS finns i detta separata dokument.	Lägg till varaktighet 2021-2050 så att det överensstämmer med <i>RUS (RUN/515/2018)</i> Ändra regional tillväxtpolitik till regional utvecklingspolitik för att överensstämma med den namnändring som gjorts på nationell nivå
Program för smart specialisering i Jämtland Härjedalen 2021–2027 RUN/430/2018	2021–2027	Krav för finansiering	För att länet ska få tillgång till medel från den Europeiska regionala utvecklingsfonden, ERUF, programområde 1 under programperioden 2021-2027 är ett krav att det finns en strategi för smart specialisering.	NEJ

Planer

Koppling till prioritering i strategi	Plan	Varaktighet	Lagkrav Krav för finansiering Prioriterad fråga	Kommentar	Förslag ändring
Förutsättningar för utvecklingskraft i hela länet	Länstransportplan 2018-2029, RS/2160/2017	2018-2029	Lagkrav	Kommer att ersättas av: Regional transportplan 2022-2033, RUN/610/2020 Sammanställning och bearbetning av remissvar äger rum första kvartalet 2022. Därefter hanterar regeringen planen innan den fastställs av regionfullmäktige hösten 2022.	NEJ
	Jämtlands län helt uppkopplat Bredbandsstrategi för Jämtlands län – Mot år 2025 RUN/321/2017	2020-2025	Prioriterad fråga	Det finns ett behov av att konkretisera insatser för att öka möjligheten till måluppfyllnad	Revidering för att utformas som en plan <i>Se sidan 10</i>
	Plan för regional kompetensförsörjning RUN/347/2021	2021-2023	Prioriterad fråga		NEJ
	Regionalt serviceprogram 2022-2030 Erbjudande från Näringsdepartementet om att ta fram ett Regionalt serviceprogram har getts till regioner hösten 2021, RUN/529/2021		Prioriterad fråga	Beslut om Regionalt serviceprogram ska tas fram enligt erbjudandet RUN/529/2021 fattas på RUN:s sammanträde 2022-02-22	NEJ

	<p>Operativt Program för Mellersta Norrland – Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020, Förlängt till 2023</p> <p>RS/2013-851</p> <p>Förslag till nytt är framtaget enligt erbjudande från Näringsdepartementet, RUN/205/2020</p>	2014-2023	<p>Krav för finansiering</p> <p>Ett erbjudande från regeringen men uppfattas som ett krav</p>	<p>Programmet tas fram av Region Jämtland Härjedalen samt Region Västernorrland och beslutas av EU-kommissionen.</p> <p>Operativt programmet för Mellersta Norrland 2021–2027 beslutas av EU-kommissionen och skickades dit av Regeringen den 10 december 2021.</p>	<p>NEJ</p> <p>Kommer ersättas av nytt, efter beslut av EU-kommissionen</p>
	<p>Regional handlingsplan för europeiska regionalfonden 2014–2020 Förlängt till 2023</p> <p>RS/2014-405</p> <p>Ny är under framtagande enligt erbjudande från Arbetsmarknadsdepartementet, RUN/672/2021</p>	2014-2023	<p>Krav för finansiering</p> <p>Ett erbjudande från regeringen men uppfattas som ett krav</p>	<p>Svenska ESF-rådet har i uppdrag att ta fram ett förslag till ett nationellt socialfondsprogram för perioden 2021–2027 vilket ska beslutas av EU-kommissionen.</p> <p>Region Jämtland Härjedalen har tillsammans med Region Västernorrland fått ett erbjudande, RUN/672/2021 om att ta fram en regional handlingsplan som ska ange en regional anpassning av det nationella programmet.</p>	<p>NEJ</p> <p>Nytt är under framtagande och kommer att ersättas av ett nytt under 2022</p>
Hållbar utveckling genom att synliggöra och adressera målkonflikter i tillväxtarbetet					NEJ
Jord, skog och vatten	<p>Jämtlands läns skogar för en växande bioekonomi och hållbar framtid – Regionalt skogsprogram för Jämtlands län 2020–2030</p> <p>RUN/148/2021</p>	2020-2030	Prioriterad fråga	<p>Gemensamt ägande mellan Länsstyrelsen Jämtlands län, Skogsstyrelsen och Region Jämtland Härjedalen</p> <p>En handlingsplan ska tas fram vilken i Region Jämtland Härjedalens dokumenthierarki kommer att hanteras som en bilaga till Skogsprogrammet, RUN/148/2021</p>	NEJ

	Regional mat- och livsmedelsstrategi i Jämtland Härjedalen RUN/294/2017	2018-2030	Prioriterad fråga	Tillhörande handlingsplan gäller 2021-2022 RUN/306/2019 och placeras i dokumenthierarkin som en bilaga till strategin	NEJ
Hållbar energi	Fossilbränslefritt 2030 Jämtlands län (Energi- och klimatstrategi) RUN/400/2019 Extern handlingsplan: Prioriterade insatser 2021–2023 för att nå målen i Jämtlands läns regionala energi- och klimatstrategi, utgiven april 2021, <u>Dnr 425-1094-2021</u>		Prioriterad fråga	Länsstyrelsen har uppdraget och är ägare av dokumentet Energi- och klimatstrategi har huvudhemvist inom prioritering Hållbar energi men behöver tas hänsyn till inom alla prioriteringar.	NEJ
	Intern handlingsplan förvaltningsområde regional utveckling – Energi- och klimatstrategi 2020–2030 RUN/726/2020	-	Prioriterad fråga	Region Jämtland Härjedalen styr det interna arbetet med miljöfrågor genom LUP miljö RS/123/2019. Vid behov av komplettering för klimatfrågor är önskemålet att det görs samlat för hela organisationen.	Avslutas <i>Se sidan 11</i>
Upplevelser	Handlingsplan för kulturella och kreativa näringar RUN/113/2022		Prioriterad fråga	Framtagandet av handlingsplanen finns med i RUN:s verksamhetsplan 2021 och 2022	
Digitala lösningar	Digitala Jämtland Härjedalen, Regional digital agenda 2015–2025 RUN/291/2015		Prioriterad fråga	Regional digital agenda 2015–2025 har setts över i samband med framtagande av programmet för smart specialisering. Delar av den digitala agendan har uppfyllts och andra delar är i behov av revidering. Förslaget är därför att den digitala agendan inkorporeras i Smart specialiserings handlingsplan för Digitala lösningar.	Avslutas <i>Se sidan 11</i>

Riktlinjer och rutiner

Plan	Varaktighet	Lagkrav Krav för finansiering Prioriterad fråga	Kommentar	Förslag ändring
<p>Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd</p> <p>RUN/493/2019</p>		<p>Prioriterad fråga</p>	<p>Behov av revidering utifrån nya mål och prioriteringar i Strategi för länets utveckling</p>	<p>Revidering</p> <p><i>Se sidan 10</i></p>

Förslag till ändringar

Nedan listas de styrdokument som föreslås revideras eller avslutas.

- Revideras: Regional bredbandsstrategi
- Revideras: Region Jämtland Härjedalens riktlinjer för företagsstöd
- Avslutas: Digital agenda
- Avslutas: Intern handlingsplan regional energi- och klimatstrategi

De styrdokument (Mål och långsiktiga prioriteringar för den regionala tillväxtpolitiken i Jämtland Härjedalen, Plan för regional kompetensförsörjning samt Regional mat- och livsmedelsstrategi i Jämtland Härjedalen) där komplettering med varaktighet och namnförändring föreslås beskrivs inte ytterligare nedan.

Regional bredbandsstrategi

Den regionala bredbandsstrategin säger att bredband är en förutsättning för digitalisering och att utbyggnaden av bredband i länet, och nationellt, behöver gå hand i hand. Dagens och morgondagens samhälle kräver tillgång till ett snabbt och robust bredband som kan leverera digitala tjänster till länets medborgare, näringsliv och offentlig sektor. För att uppnå målbilden i Strategi för länets utveckling är utbyggnad av bredband en förutsättning.

En nationell bredbandsstrategi innehåller mål för bredbandsutbyggnad och sträcker sig liksom den regionala till år 2025. En regional plan för bredbandsutbyggnad behöver därför innehålla vilka insatser inklusive påverkansarbete som ska genomföras av regionalt utvecklingsansvarig aktör för att målet för utbyggnad i länet ska nås. En regional plan för bredband behöver ha en tydlig koppling till strategi för länet utveckling liksom nationell strategi för bredband.

Riktlinjer för företagsstöd

Som regionalt utvecklingsansvarig ska Region Jämtland Härjedalen prioritera och besluta om hur det nationella anslaget 1:1 regionala utvecklingsåtgärder ska fördelas i länet. Anslaget kommer från statens utgiftsområde 19, Regional utveckling och kan användas till projektstöd, stöd till kommersiell service eller till företagsstöd.

Företagsstöd är ett samlingsbegrepp på olika typer av stöd som kan ges utifrån:

- Förordning (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag
- Förordning (2015:211) om statligt stöd till regionala investeringar

Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 är styrande för vad de statliga medlen, Anslag 1:1 regionala utvecklingsåtgärder får användas till och den regionala utvecklingsstrategin ska vara utgångspunkt vid urvalet av insatser. Riktlinjer för företagsstöd (RUN/493/2019) anger att den regionala utvecklingsnämnden senast i december månad ska fastställa vilka erbjudanden om företagsstöd som Region Jämtland

Härjedalen har löpande under kommande verksamhetsår. Här ska framgå hur den regionala prioriteringen görs kopplat till varje erbjudande.

Den nationella strategin och den regionala utvecklingsstrategin med mål, långsiktiga prioriteringar samt styrkeområden i smart specialisering beslutades alla under 2021. Det finns därmed ett behov av att revidera Riktlinjer för företagsstöd så att de går i linje med de nya styrdokumentet.

Digital agenda

Nya strategier på regional och nationell nivå samt EU-nivå har tillkommit sedan den Digitala Jämtland Härjedalen, Regional digital agenda 2015–2025 beslutades. Det har skett uppdateringar på flera områden som berör den digitala agendan och delar av den har uppfyllts. En revidering eller en inkorporering i andra strategier eller planer är nödvändig, vilket också redogjordes för och diskuterades när agendan följdes upp av regionala utvecklingsnämnden i december 2021.

Regeringen har erbjudit Sveriges regioner att upprätthålla en funktion som regional digitaliseringskoordinator under perioden 2021–2025, RUN/185/2021. Tillväxtverket har fått i uppdrag av regeringen att lämna stöd till de regionala digitaliseringskoordinatorerna. Digitaliseringskoordinatorerna ska med utgångspunkt i den nationella digitaliseringsstrategin bidra till övergripande samt strategisk samordning och samverkan mellan relevanta aktörer för att främja digitalisering i respektive region. Detta arbete genomförs lämpligast i Jämtlands län inom Program för smart specialisering och styrkeområdet Digitala lösningar där länets aktörer samlas i frågan. Inom ramen för styrkeområdet ska en handlingsplan tas fram tillsammans med länets aktörer.

Förslaget är utifrån detta att Digitala Jämtland Härjedalen, Regional digital agenda 2015–2025 avslutas.

Intern handlingsplan regional energi- och klimatstrategi

Till den regionala energi- och klimatstrategin Fossilbränslefritt 2030 Jämtlands län finns en intern handlingsplan (RUN/726/2020) för förvaltningsområde regional utveckling. Den interna handlingsplanen är framtagen 2020 som en del i det årets verksamhetsplan. Handlingsplanen har utformats utifrån organisationsstrukturen där förvaltningsområde regional utveckling hade fem verksamhetsområden. Den innebär att den beslutade handlingsplanen inte är applicerbar på organisationen som den ser ut sedan 2021-01-01.

Den interna handlingsplanen handlar om hur förvaltningsområdets olika verksamhetsområden ska adressera energi- och klimatstrategin i uppdrag och arbete med aktörer utanför organisationen. Innehållet i den interna handlingsplanen är en nulägesbeskrivning, den är delvis uppnådd och borde uppdateras. En handlingsplan är framtagen av Länsstyrelsen (dnr 425-1094-2021) vilken exempelvis beskriver att en integrering av energi- och klimatstrategin behöver göras i RUS och i fördelning av anslag 1:1 regionala utvecklingsmedel.

En långsiktig utvecklingsplan (LUP) för miljö 2021-2033, dnr: RS/123/2019 finns för Region Jämtland Härjedalen. Det som respektive verksamhet ska genomföra utöver det som ingår i våra uppdrag tydliggörs och följs upp utifrån LUP Miljö.

Förslaget är att avsluta den interna handlingsplanen eftersom den baseras på en organisationsstruktur som inte längre finns och för att innehållet inte är relevant. Behovet av en revidering finns ej för förvaltningsområde regional utveckling. Om ett behov finns av att tydliggöra hur Region Jämtland Härjedalen arbetar för minskad klimatpåverkan föreslås detta tas fram och gälla för hela organisationen.